

Förträngning i halspulsådern (carotis stenosis)

Förträngning i halspulsådern beror på åderförkalkning eller inlagring av fett och kalk i halspulsåderns väggar. Förträngningen kan orsaka tillfälliga störningar i hjärnans blodcirkulation (TIA=transitorisk iskemisk attack eller övergående syrebrist i en del av hjärnan), synrubbingar eller hjärninfarkt. Sjukdomen konstateras ofta i samband med symptomen. Diagnosen fastställs med hjälp av ultraljud och skivrontgen av halspulsådern.

Vård

Syftet med att operera är att förhindra hjärninfarkt. Vid operationen "putsas" blodådern på halsen från inlagringarna. Operationen läker inte skador som redan uppkommit, men förebygger att nya skador såsom rubbingar i blodtillförseln till hjärnan eller hjärninfarkter uppstår. Risker med att operera vägs mot nyttan av ingreppet i samförstånd mellan kirurg och patient.

Egenvård

Hälsosam livsstil samt varierande nutrition. Den största riskfaktorn utgörs av tobaksrökning samt övriga hjärt- och kärlsjukdomars riskfaktorer. Övriga riskfaktorer är förhöjt blodtryck och för lite motion. Högt blodtryck är den viktigaste faktorn som går att behandla.

Preoperativ besök (besök före operationen).

Några dagar före operationen kallas du till ett besök där ditt hälsotillstånd kartläggs inför den kommande operationen. I samband med besöket går du till laboratoriet och röntgen enligt de tider som angetts. Reservera 2–4 timmar för besöket, du får äta, dricka och ta mediciner som vanligt. Efter besöket får du åka hem.

Till besöket tas med formuläret "Förhandsuppgifter inför anestesi" (fyll i färdigt hemma) samt lista över de mediciner du använder, också hälsokostpreparat. Under besöket går uppgifterna igenom tillsammans med en skötare, samt ibland även med anestesi-läkaren. Skötaren ger muntliga och skriftliga anvisningar hur du ska förbereda dig hemma.

Inför operationen ska följande läkemedel vara på paus (om inte läkaren gett annan ordination).

Marevan, Eliquis, Pradaxa, Brilique, Omega 3, Xarelto: paus enligt läkarens anvisning

Dagen före operation kontaktas du via telefon för information om vilken tid du ska komma till sjukhuset samt vilka mediciner du får ta och från vilket klockslag du inte får äta eller dricka.

Operationsdagen

Kommer du till preoperativa polikliniken enligt den överenskomna tiden. Efter operationen sker din vård på kirurgiska avdelningen H5. Dina personliga tillhörigheter förs direkt till avdelningen i samband med att du förs till operationssalen.

Efter operationen

Övervakas du först på uppvakningsavdelningen tills ditt tillstånd är stabilt (tiden varierar mellan 4–8 timmar, eventuellt längre). Därefter flyttas du till avdelningen H5. Efter operationen läggs särskild vikt vid blodtrycket. Smärtupplevelsen efter en operation varierar från individ till individ. Avdelningen strävar att finna bästa möjliga lösning för varje patient. Tidig mobilisering är bästa sättet att förhindra uppkomsten av komplikationer. Morgonen efter operationen får du komma upp och röra på dig samt äta och dricka. Hur länge du stannar på avdelningen varierar (vanligen 2–3 dygn). Det är tillåtet att använda mobiltelefon, men ha telefonen på ljudlös.

Råd till anhöriga

Kontakten med anhöriga utgör en viktig del av tillfrisknandet, men många och långa besök genast efter operationen kan också vara betungande. Besök på operationsdagen rekommenderas inte, likaså rekommenderas inte besök av förkylda. Önskvärt att anhöriga utser endast 1 kontaktperson som ringer till avdelningen telefon: 06 213 1672 mellan klockan 13–14.

Inför hemfärden

Det är bra att planera hemkomsten i god tid samt om du eventuellt behöver någon form av hjälp eller transport. Vid utskrivningen får du information om eventuell sårvård, information om dina mediciner och e-recept, tid för efterkontroll och information när eventuella stygn ska tas bort. Tillfrisknandet efter en carotis operation tar vanligtvis ett par veckor. Operationsområdet kan vara svullet och hematom (= blödning under huden, "blåmärke") kan förekomma. Du får duscha dagligen, bastubad rekommenderas först efter att stygnen smält. Såret behöver inte täckas om det är torrt. Tyngre ansträngning bör undvikas under 1 månads tid. Blodtrycket bör mätas regelbundet och bör inte vara högre än 140/85 mmHg. Kontakta din egen läkare om blodtrycket vid flera olika mätningar överstiger värdet.

Kontakta hälsovårdscentralen eller akuten ifall symptom uppstår:

Tilltagande smärta och/eller kraftig svullnad

Feber och/eller hudrodnad

Riklig blödning/sekret och/eller illaluktande sekret

Österbottens välfärdsområde • www.osterbottensvalfard.fi • Växel 06 218 1111

Denna anvisning är ämnad för våra patienter som är i ett vårdförhållande.